

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

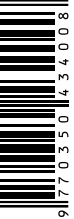
VESTNIK

9
2026

TEMA MESECA
**Nesreče
v gorah**

Z NAMI NA POT
**Idrijsko
hribovje**

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

917703504434008

4,80 €

IZ PLANINSKE ZALOŽBE IZDELEK MESECA OKTOBRA

OSNOVE PLANINSTVA, Jože Drab

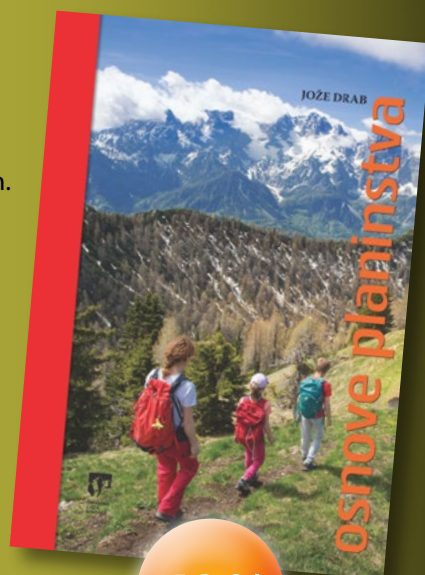
Priročnik *Osnove planinstva* je namenjen vsem, ki želijo izvedeti čim več o gorah. V pomoč je lahko tudi pedagoškemu delavcu v vrtcih, šolah in zavodih oziroma vsem, ki se ukvarjajo z mladimi.

Sestavljajo ga teme, ki jih mora poznati vsak obiskovalec gora:

- Priporočila za varnejše obiskovanje gora (pravilna izbira in uporaba opreme, priprava na turo, poznavanje nevarnosti, vreme, prva pomoč, orientacija, tehnike gibanja).
- Predstavitev domačih in tujih gorstev ter njihov nastanek in zgradba, rastlinstvo, živalstvo in zgodovina gorništva.
- Predstavitev organiziranega planinstva pri nas in pomen družabnosti.

CENA: V času od 1. 10. do 31. 10. 2026 lahko priročnik kupite po akcijski ceni s 40-odstotnim popustom: **14,94 €* (redna cena: 24,90 €*)**.

*DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.

-40 %

KNJIGE S POPUSTOM DO – 60 % TAKO UGODNO JIH ŠE NISTE KUPILI!

Iščete dobro knjigo, vodnik zase, za otroke ali za darilo?

Zdaj je pravi trenutek!

Izbrane planinske knjige, vodniki in knjige za otroke so na voljo po **posebnih akcijskih cenah – do kar 60 % ceneje!**

Za vse, ki ljubijo gore! Za male in velike bralce! Za popolno darilo!

Ne odlašajte – akcija je priložnost, ki jo velja izkoristiti!

-> **KLIKNITE, POKUKAJTE V PLANINSKO TRGOVINO IN IZBERITE SVOJO KNJIGO NA:**

www.planinskatrgovina.pzs.si

UGODNO

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 126. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Skodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVCI

Peter Silak, Miha Pavšek, Simona Nahtigal, Žarko Rovšek

LEKTORIRANJE

Marta Krejan Čokl, Vera Šeško, Sonja Čokl, Grega Rihtar, Mira Hladnik, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVNA ZASNOVA

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na papirju NEO MATT, Triglav papir

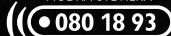
NAKLADA: 3700 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljjanja nenarocenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

Transakcijski račun PZS

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAJSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 48 EUR, 72 EUR za tujino, posamezna številka 4,80 EUR, poletna številka 5,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika (36 EUR, tujina 62 EUR). Letna naročnina e-revije 40 EUR, za člane PZS 30 EUR, kombinacija tiskane in e-revije 64 EUR (za člane PZS 48 EUR). Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Duranno

Foto Vladimir Habjan

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Naši zamolčani alpinisti

Kar je bilo v gorah preplezano in dokumentirano, naj bi bilo ohranjeno za zgodovino. Pa vendar ni tako. Iz zgodovine lahko človek tudi izgine. Ne zato, ker ne bi bil dovolj dober, pogumen ali pomemben, temveč zato, ker se njegovo življenje ne prilega zgodbi, ki smo jo pozneje želeli pripovedovati o sebi.

V prejšnji številki smo objavili prispevek o Anni Escher, tokrat objavljamo še članek o Joži Lipovcu. Njuni življenji sta bili zelo različni, alpinistična pot pa tesno prepletena. Oba sta med svetovnimi vojnami sodila med naše najvidnejše plezalce. Plezala sta z največjimi imeni svojega časa in sodelovala pri vzponih, ki še zdaj vzbujajo spoštovanje.

Anna Escher, rojena v Tržiču, je opravila številne zahtevne vzpone doma in v tujini. Plezala je z Angelom Dibono in Emiliem Comicijem, takratnima velikanoma evropskega alpinizma. Leta 1925 je z Dibono opravila prvenstveni vzpon v Špiku, vendar je bila njuna smer pozneje napačno pripisana drugim, njeni poskusi, da bi napako popravili, pa so ostali brez odziva.

Tudi Joža Lipovec je opravil več prvenstvenih vzponov. Plezal je s Pavlo Jesih, predvsem pa z Anno Escher ter Emiliem Comicijem. Med njegovimi dosežki je severozahodni raz Široke peči, kjer je v prvem poskusu vodilni Comici obrnil. V drugem poskusu je navezo vodil Angelo Dibona, toda Lipovec je bil tisti, ki je preplezal ključno mesto.

Anna in Joža nista bila obrobni osebnosti našega alpinizma. Morala bi imeti svoje mesto v našem zgodovinskem spominu, a ga nimata. Anna se je rodila v Tržiču, vendar po starših ni bila slovenskega rodu. Po poroki je živila v različnih državah, toda domotožje jo je vedno znova vleklo domov v Tržič in v slovenske gore. Po vojni je bilo nacionalizirano njeno veliko družinsko premoženje, toda to je nikoli ni odvrnilo od vračanja domov ali od skrbi za nekdanje zaposlene v njihovi tovarni, ki jim je pomagala v težkih časih.

Joža Lipovec se je rodil kot Slovenec in se še kot otrok s Primorske preselil v Ljubljano. Med vojno je sodeloval pri pomoči partizanskemu gibanju in ilegalni tiskarni, po vojni pa je zaradi naivnosti in nepotrebne strahu odšel čez mejo. Oblasti ga niso ničesar obtožile, vendar se domov nikoli ni upal vrniti.

Pri obeh se pokaže neprijetna resnica: človeka presojava po pripadnosti, ne po dejanjih. Anno smo odrinili, ker ni bila dovolj slovenskega rodu, Joža je postal nezaželen zato, ker je odšel na Zahod. Njuni imeni sta se izgubili med poznejšimi nacionalnimi in ideološkimi delitvami.

Zamolčevanje preteklosti pač nikogar ne povelja. Če iz zgodovine izločimo Anno Escher in Jožo Lipovca, s tem Pavla Jesih, Mira Marko Debelakova ali Joža Čop ničesar ne pridobijo. Nasprotno – če odstranimo posamezne člene, zgolj osiromašimo celotno zgodbo.

Anna in Joža opozarjata, da naš alpinizem nikoli ni nastajal v osami. Razvijal se je tudi v srečevanju Slovencev, Italijanov, Avstrijcev, Nemcev in

drugih. Naveze so vedno nastajale na podlagi prijateljstva in zaupanja. Plezanci so drug od drugega prevzemali znanje in si v steni zaupali življenje. Zato je toliko bolj nerazumljivo, da smo jih pozneje začeli ločevati in razvrščati po merilih, zaradi katerih je nekatere doletela pozaba. Posledica so bili napačni podatki in neraziskani življenjepisi.

Oba članka sta več kot predstavitev dveh alpinistov. Sta tudi opomin urednikom, zgodovinarjem in vsem nam, ki pripovedujemo zgodovino. Naša naloga ni varovati udobne podobe preteklosti, temveč iskati resnico – tudi kadar je zapletena, politično nerodna ali drugačna od tistega, kar so nas nekoč učili. Ker domoljubje ni le goveja juha z rezanci; lahko je tudi pokrajina, h kateri se človek vse življenje vrača v mislih, čeprav živi daleč stran. Anna Escher in Joža Lipovec sta slovenskim goram pripadala z vsemi svojimi vzponi, prijateljstvi in spomini. Čas je, da jima vrnemo mesto v zgodovini slovenskega alpinizma.

Dušan Škodič

UVODNIK

1 Naši zamolčani alpinisti

Dušan Škodič

NESREČE V GORAH

4 Najtežje tri

Helena Škrl

NESREČE V GORAH

10 Iz zakulisja

Helena Škrl

ODPRAVA

12 Slovo od mladosti

Urh Primožič

ODKRIVAMO

16 Ko cilj ni vrh, pač pa pot

Vladimir Habjan

PO SVETU

24 Odkrivanje najbolj odročnega kotička sveta

Tadej Bolta

STRAH

28 Rjojenje

Dušan Škodič

Z NAMI NA POT

32 Urhovi s prvovrstnim razgledom

Franci Horvat

PLANINČKOV KOTIČEK

41 Spoznanja male žolne žive

Kristina Menih

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**

OŽIVLJENI SPOMIN

44 **Prezrta zgodovina našega alpinizma**

Tatjana Peterlin Neumaier

DOŽIVETJA Z GORA

50 **Spomin na povojni mejni zaplet**

Jernej Božič

ZNANJE

53 **Umetnost padanja**

Jurij Ravnik

KOLUMNA

56 **Piknik na robu gore**

Klemen Belhar

IZKUŠNJA

58 **Štiritisočaki švicarske tišine**

Maruša Kalanj

REPORTAŽA

60 **80 let reševanja v koroških gorah**

Marta Krejan Čokl

POŽAR

61 **Uničena gorska kmetija**

Franci Horvat

NA KOLESU

63 **Adam Jordan rekordno na STKP**

Zdenka Mihelič

U SPOMIN

64 **Vanja Matijevac**

Lado Vidmar

U SPOMIN

65 **Vanja je bil dober človek**

Viki Grošelj

66 PISMA BRALCEV

66 LITERATURA

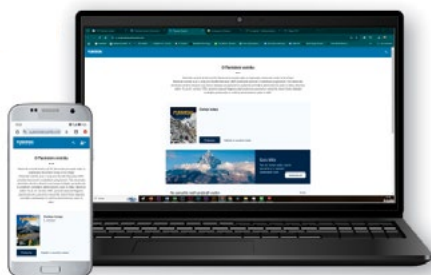
72 PLANINSKA ORGANIZACIJA

76 U SPOMIN

Naročilo na Planinski vestnik

Brezplačna številka
24/7: 080 18 93
01 43 45 684
trgovina@pzs.si
Ljubljana,
Ob železnici 30a

e-revija.planinskivestnik.com

